

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/64240 GK 169

Sayı : 72079556-610- 580
Konu : Soru Önergesi (7/64240)

21.06.2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 19.05.2022 tarihli ve 1017546 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Van Milletvekili Sayın Muazzez ORHAN IŞIK tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/64240 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur. Bilgilerinize arz ederim.

Derya YANIK
Bakan

Ek: Cevap Metni (2 sayfa)

Van Milletvekili Sayın **Muazzez ORHAN IŞIK**'a Ait 7/64240 Esas Numaralı Yazılı Soru
Önergesine İlişkin Cevap Metni

Otizm spektrum bozukluğunun nedenleri hala tam olarak açıklanamamakla birlikte oluş sebebinin de tek bir nedenden kaynaklanmadığı; çevresel, genetik ve biyolojik faktörlerin OSB olasılığını artırabileceği yapılan çalışmalarda ortaya konmuştur. Amerika Hastalık Kontrol ve Önleme Merkezi'nin (CDS) 2021 yılında yayımlanan araştırmaya göre otizm yaygınlık oranının her 44 çocukta 1 olduğunu ortaya koymaktadır.

Bakanlığımız, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN tarafından sahiplenilen Türkiye'nin engel grubuna yönelik özel olarak hazırlanan hak temelli ilk ve tek eylem planı olan "Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Bireylere Yönelik Ulusal Eylem Planını (2016-2019)" 3 Aralık 2016 tarihinde uygulamaya koymuştur.

Eylem planının uygulamada olduğu sürede "Otizm Tarama ve Takip Programı" geliştirilmiş bu sayede otizmlı çocuklar erken tanılanmaya başlanmıştır. Erken tanılanabilen otizmlı çocukların erken eğitime erişimleri ile birlikte hayatın her alanına katılabilmelerinin önü açılmaya başlanmıştır. Yine eylem planı ile birlikte ailelerin üstlendiği sorumluluğu paylaşmak amacıyla otizm yatılı ve gündüz merkezleri açılmaya ve yaygınlaştırılması hedeflenmiştir. Otizm eylem planında yer alan faaliyetler kapsamında kurum personelinin otizm spektrum bozuklukları konusunda eğitilmesi çalışmaları yapılmıştır. Bununla birlikte, yasal süresi 3 Aralık 2019 tarihinde sona eren eylem planı meclis araştırma komisyonu raporunda bulunan taleplerinin ulusal belgelerde yer alması amacıyla ikinci ulusal otizm eylem planı hazırlık çalışmalarına başlanmıştır.

Ayrıca, Bakanlığımız özel gereksinimi olan bireylere engel grubuna göre ayırım göstermeden ancak engel gruplarının güçlü ve zayıf yönlerini gözeterek çalışmalarını yürütmektedir. Özel gereksinimi olan bireylere ve ailelerine çeşitli sosyal yardım ve sosyal hizmetler sunulmaktadır. Bakanlık olarak engelli bireylerin sevgi ve ilgi gördükleri aile ortamından kopmadan yaşamını sürdürebilmeleri öncelikli hedefimizdir. Bunun için gündüz bakım merkezlerinde engellisine bakan aile bireylerinin gün içerisinde kendilerine de vakit ayırıp sosyal hayata katılmalarını sağlamak ve engelli bireylerin ailesi yanında çevresinden koparılmadan bakımını sağlamak amacıyla tam veya yarı zamanlı olarak engelli bireylere ücretsiz gündüz hizmetler sunulmaktadır. Gündüz hizmet veren merkezlerde engelli bireyin öz bakım ihtiyaçlarının karşılanması yanı sıra toplumsal hayata katılımlarını sağlamak üzere eğitim, sosyal, kültürel ve sportif faaliyetler yürütülmektedir.

Evde bakımı sağlanan engelli bireylerin hayatlarının idamesini evde yürütecek kişilerin maddi yoksunluğu olduğu durumda gerekli şartları sağlamaları halinde evde bakım desteği yardımı yapılabilen, ayrıca engelli bireyler ise engelli aylığından yararlanabilmektedir. Bununla birlikte evde bakım desteği alan engelli bireylerin aileleri başta olmak üzere, tüm engelli ailelerinin yıl içerisinde hac, umre, sağlık vb. gibi çeşitli nedenlerle engelli bireylerinden geçici süreyle ayrı kalacak olmaları halinde, engelli bireyler için mevcut yatılı kuruluşlarımızda ücretsiz sunulan geçici bakım hizmeti mevcuttur.

Engellinin evde bakımı mümkün olmaması halinde ise engelli bireylere yönelik 7 gün 24 saat hizmet sunan yatılı kurumsal merkezlerden yararlanabilmektedir. Otizmlı bireylerden günlük hayatın tekrar eden gereklerini yerine getiremeyecek durumda olan engelli bireyler herhangi bir gelirin olup olmamasına bakılmaksızın resmi yatılı bakım ve rehabilitasyon

merkezlerinden ücretsiz olarak bakım hizmeti alabilmektedir. Bakıma ihtiyacı olan engelli bireylerin gerçek kişi veya özel hukuk tüzel kişileri tarafından açılan özel bakım merkezlerinde gerekli şartları sağlamaları halinde ücreti Bakanlık tarafından karşılanan engelli statüsünde ücretsiz bakım hizmeti alabilmektedir.

Tüm bakım kuruluşlarımızda bakım hizmeti ilgili mevzuat çerçevesinde verilmekte olup, bakım hizmeti alan bireylere her hangi bir kötü muamele ve benzeri uygulamalar mevzu bahis değildir.

Bakanlığımıza bağlı kuruluşlarda meydana geldiği veya kuruluşlarımızda korunma ve bakım altında bulunan kişilere yönelik gerçekleştiği iddia edilen konusu suç teşkil eden tüm vakalara ivedilikle müdahale edilmekte, gecikmeksizin kolluk birimlerine ve adli makamlara bildirilmekte, ayrıca idari işlem başlatılmaktadır.

Soru önergesinde bahsi geçen engellimiz Bakanlığımız hizmet modellerinden faydalanmaktadır.

Ailelerin Bakım Merkezine istekleri halinde Bakanlığımız İl Müdürlüğü servisleriyle ulaşmaları sağlanabilmekte ve aileler istedikleri zaman çocuklarını görebilmektedirler. Bahsi geçen engellimizin vasisi annesi de bu hizmetlerden faydalanmaktadır.

Bahsi geçen engellimizin etraflı nöro psikiyatrik değerlendirilmesi annesinin de refakat ettiği Sakarya Eğitim ve Araştırma Hastanesinde gerçekleştirilmiş, bakım ve rehabilitasyon rutini ve prognozu konusu annesine ve kuruluş yetkililerine doktorlarca izah edilmiştir.

Kişisel veriler, 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu kapsamındadır.